1595b/14.10.2026

ROMÂNIA

SENAT

SENATUL ROMÂNIEI

ÎNTREBAREA PARLAMENTARĂ

Adresată: Domnului András István DEMETER, ministru interimar al Culturii
De către: Senator Costache CHERTIF
Circumscripția electorală: nr. 26 Maramureș
Ședința senatului din data de : 14 octombrie 2026
Obiectul întrebării: *Înființarea Secției Muzeale în aer liber din Voinești, orașul Covasna, județul Covasna.*

Domnule ministru interimar,

În anul 2000, conducerea Muzeului Național al Carpaților Răsăriteni din Sfântu Gheorghe a stabilit ca obiectiv prioritar realizarea unui proiect mai vechi: înființarea unei secții muzeale în aer liber în stațiunea Covasna, în zona Valea Zânelor din cartierul Voinești.

După mai bine de un deceniu de demersuri, Guvernul României a adoptat HG nr. 1043 din 11 decembrie 2013, prin care o suprafață de teren de aproximativ 0,8 ha, situată în stațiunea Covasna, a fost transmisă din administrarea Spitalului de Recuperare Cardiovasculară „Dr. Benedek Geza" în administrarea Muzeului Național al Carpaților Răsăriteni, instituție aflată în subordinea Ministerului Culturii, în vederea înființării secției muzeale. Hotărârea instituie și obligația menținerii acestei destinații, prevăzând revenirea imobilului în administrarea spitalului în cazul nerespectării ei. În anul 2016, Ministerul Sănătății a notificat muzeul cu privire la aceste obligații.

Potrivit relatărilor din presa națională, în anul 2018 s-a înregistrat un nou progres, prin identificarea și colectarea unei părți dintre obiectele destinate expunerii. Proiectul prevede amenajarea unor gospodării tradiționale, ateliere, a unei stâne, a unei mori de apă care a aparținut unei familii din Voinești și a unei mici biserici.

Secția ar urma să constituie o structură muzeală permanentă, deschisă publicului și dedicată identificării, documentării, cercetării, catalogării, valorificării și conservării patrimoniului cultural material și documentar din zona Carpaților Răsăriteni. Realizarea sa ar contribui la protejarea și punerea în valoare a tradițiilor și a patrimoniului local, la consolidarea prezenței culturale românești în județul Covasna și la diversificarea ofertei turistice a stațiunii care dă numele județului.

Cu toate acestea, în perioada 2013-2026, Ministerul Culturii nu a asigurat, potrivit informațiilor disponibile, fondurile necesare elaborării studiului de fezabilitate, etapă

indispensabilă continuării proiectului. Costul estimat al acestuia este de aproximativ 60.000 de lei, sumă care ar putea fi analizată în perspectiva unei rectificări bugetare sau a includerii în bugetul pentru anul 2027. Totodată, trebuie examinată posibilitatea atragerii unor finanțări externe. Costurile etapelor pregătitoare sunt reduse în comparație cu cele necesare construirii și funcționării marilor muzee din România.

Întârzierea de 13 ani, între 2013 și 2026, a trecerii de la angajamentul legal la realizarea efectivă a proiectuluisuscită îngrijorare în rândul comunității românești din județele Covasna și Harghita. Pentru o comunitate aflată în inferioritate numerică în aceste județe, perpetuarea blocajului poate fi percepută drept un semn de indiferență din partea autorităților centrale și de insuficientă solidaritate instituțională. Din acest motiv, proiectul are nu doar o miză culturală și turistică, ci și o evidentă dimensiune socială și identitară, care reclamă o abordare responsabilă și echilibrată din partea statului român.

Am avut posibilitatea să constatat recent că principala problemă o reprezintă absența unei decizii administrative ferme, susținute de măsuri concrete și de un calendar realist pentru înființarea secției. O asemenea decizie trebuie fundamentată temeinic, inclusiv prin asigurarea resurselor necesare pregătirii și implementării proiectului.

Având în vedere cele expuse, vă rog respectuos să îmi comunicați:

1. Ce măsuri a întreprins Ministerul Culturii în perioada 2013-2026 pentru pregătirea și realizarea Secției Muzeale în aer liber din Covasna și care sunt cauzele întârzierii.

Vă solicit să precizați demersurile întreprinse de minister și de Muzeul Național al Carpaților Răsăriteni pentru elaborarea studiului de fezabilitate, realizarea proiectării tehnice, pregătirea execuției lucrărilor, identificarea și conservarea obiectelor de patrimoniu destinate expunerii, precum și pentru completarea, dacă este necesar, a regulamentului de organizare și funcționare al muzeului. Vă rog să indicați documentele întocmite, etapele parcurse, eventualele impedimente juridice, administrative sau financiare și măsurile avute în vedere pentru depășirea acestora. Totodată, vă solicit să precizați dacă ministerul a evaluat riscul nerespectării obligației privind destinația terenului, instituită prin HG nr. 1043/2013.

2. Cum intenționează Ministerul Culturii să asigure finanțarea studiului de fezabilitate, estimat la aproximativ 60.000 de lei, și să susțină etapele ulterioare ale proiectului.

Vă rog să precizați dacă ministerul poate identifica și aloca fonduri externe sau alte surse de finanțare atrase pentru această etapă pregătitoare. În lipsa unei asemenea posibilități, vă solicit să indicați dacă veți iniția demersurile necesare pentru includerea sumei în bugetul Ministerului Culturii și al muzeului, cu ocazia unei eventuale rectificări bugetare din anul 2026 și, după caz, în Legea bugetului de stat pe anul 2027. Vă rog să indicați sursa de finanțare avută în vedere, calendarul demersurilor bugetare și posibilitățile de accesare a programelor naționale sau europene relevante pentru protejarea și valorificarea patrimoniului cultural.

3. În ce termen concret intenționează Ministerul Culturii să aprobe înființarea și să asigure operaționalizarea Secției Muzeale în aer liber din Covasna.

Vă solicit să prezentați un calendar realist al etapelor următoare, cu termene pentru elaborarea și aprobarea studiului de fezabilitate, realizarea proiectului tehnic, asigurarea

finanțării, executarea amenajărilor și deschiderea secției pentru public. Vă rog să precizați dacă ministerul susține în mod explicit continuarea proiectului, ce responsabilități revin ministerului și conducerii muzeului și dacă există intenția de a include această investiție în documentele de planificare și prioritizare bugetară ale instituției.

4. Ce sprijin considerați necesar din partea Parlamentului și a Guvernului României pentru accelerarea înființării secției muzeale și ce demersuri concrete veți iniția în acest scop.

Vă rog să indicați eventualele măsuri legislative, administrative, bugetare sau interinstituționale care ar putea facilita realizarea proiectului, inclusiv cooperarea cu autoritățile locale și cu alte instituții publice, identificarea unor surse complementare de finanțare și includerea obiectivului în programele de investiții culturale. Totodată, vă solicit să precizați dacă ministerul este dispus să inițieze, într-un termen determinat, un demers coordonat pentru deblocarea proiectului, astfel încât angajamentul asumat prin HG nr. 1043/2013 să se concretizeze într-o instituție culturală funcțională, în beneficiul comunității locale și al publicului larg.

Vă rog să comunicați și orice alte informații relevante privind stadiul actual al proiectului, perspectivele sale de finanțare și măsurile pe care ministerul le consideră necesare pentru realizarea acestuia.

Vă rog să îmi transmiteți răspunsul în scris, în termenul prevăzut de lege.

Cu respectul cuvenit,

Senator Costache CHERTIF,
Circumscripția nr. 26 Maramureș